TRIBUNALENS DOM (åttonde avdelningen)

den 3 mars 2011 *

I mål T-387/07,

Republiken Portugal, företrädd av L. Inez Fernandes, S. Rodrigues och A. Gattini, samtliga i egenskap av ombud,

sökande,

mot

Europeiska kommissionen, företrädd av P. Guerra e Andrade och L. Flynn, båda i egenskap av ombud,

svarande,

angående en talan om delvis ogiltigförklaring av kommissionens beslut K(2007) 3772 av den 31 juli 2007 om nedsättning av stödet från Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) avseende globalt stöd för lokala investeringar i Portugal enligt kommissionens beslut K(95) 1769 av den 28 juli 1995,

meddelar

* Rättegångsspråk: portugisiska.

TRIBUNALEN (åttonde avdelningen),

sammansatt av ordföranden M.E. Martins Ribeiro samt domarna S. Papasavvas och A. Dittrich (referent),

justitiesekreterare: handläggaren N. Rosner,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 18 juni 2010,

följande

Dom

Tillämpliga bestämmelser

1 Rådets förordning (EEG) nr 2052/88 av den 24 juni 1988 om strukturfondernas uppgifter och effektivitet och om samordningen av deras verksamhet dels inbördes, dels med Europeiska investeringsbankens och andra befintliga finansieringsorgans verksamhet (EGT L 185, s. 9), i dess lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 2081/93 av den 20 juli 1993 (EGT L 193, s. 5; svensk specialutgåva, område 14, volym 1, s. 17) (nedan kallad förordning nr 2052/88), innehåller de bestämmelser om genomförandet av politiken för ekonomisk och social sammanhållning som föreskrivs i artikel 158 EG.

2 Enligt artikel 4.1 i förordning nr 2052/88 ska gemenskapens åtgärder vara sådana att de kompletterar eller bidrar till motsvarande nationella åtgärder. De ska fastställas i nära samarbete mellan kommissionen, berörd medlemsstat, de behöriga myndigheterna och finansieringsorganen samt – inom ramen för varje medlemsstats nationella bestämmelser och praxis – de ekonomiska och sociala parter som utses av medlemsstaten på nationell, regional, lokal eller annan nivå, och alla parter ska delta som partner med ett gemensamt mål. Detta samrådsförfarande kallas fortsättningsvis ”partnerskapet”. Partnerskapet ska omfatta förberedelsen och finansieringen liksom förhandsbedömningen, övervakningen och utvärderingen av verksamheterna.

3 I artikel 5.2 första stycket c i förordning nr 2052/88 föreskrivs bland annat att finansiellt stöd får ges, beträffande strukturfonderna, i form av globalt stöd, i allmänhet förvaltat av en förmedlare som utses av medlemsstaten i samarbete med kommissionen och som fördelas av förmedlaren i form av individuellt stöd till de slutliga mottagarna. Enligt bestämmelsens andra stycke får stödformerna endast vara sådana som fastställs av medlemsstaten eller av den behöriga myndighet som utses av medlemsstaten och framläggs för kommissionen av medlemsstaten eller något annat organ som denna väljer att utse om behov uppstår.

4 Av artikel 13.3 första stycket i förordning nr 2052/88 följer att det gemenskapsstöd som beviljas av ERUF ska ha ett tak på maximalt 75 procent av den totala kostnaden för de offentliga utgifterna.

5 Rådets förordning (EEG) nr 4253/88 av den 19 december 1988 om tillämpningsföreskrifter för förordning (EEG) nr 2052/88 om strukturfondernas uppgifter och effektivitet och om samordningen av deras verksamhet dels inbördes, dels med Europeiska investeringsbankens och andra befintliga finansieringsorgans verksamhet (EGT L 374, s. 1), i dess lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 2082/93 av den

20 juli 1993 (EGT L 193, s. 20; svensk specialutgåva, område 14, volym 1, s. 30) (nedan kallad förordning nr 4253/88), och rådets förordning (EEG) nr 4254/88 av den 19 december 1988 om genomförandebestämmelser till förordning (EEG) nr 2052/88 vad gäller Europeiska regionala utvecklingsfonden (EGT L 374, s. 15), i dess lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 2083/93 av den 20 juli 1993 (EGT L 193, s. 34; svensk specialutgåva, område 14, volym 1, s. 43) (nedan kallad förordning nr 4254/88), innehåller också bestämmelser om strukturfonderna.

6 Enligt artikel 14.4 i förordning nr 4253/88 ska parternas olika förpliktelser inom ramen för en överenskommelse inom partnerskapet avspeglas i kommissionens beslut att bevilja stöd.

7 I artikel 16.1 första meningen i förordning nr 4253/88 anges att i fråga om globalt stöd ska de förmedlare/operativa organ som den berörda medlemsstaten utser i samråd med kommissionen lämna lämpliga solvensgarantier och ha administrativ förmåga att hantera kommissionens planerade åtgärder.

8 Enligt artikel 21.1 andra meningen i förordning nr 4253/88 kan betalningar av finansiellt stöd ta formen av antingen förskott eller slutregleringar av uppkomna utgifter. I artikel 21.3 andra stycket i samma förordning föreskrivs att betalningarna ska göras till de slutliga stödmottagarna utan innehållande av belopp och utan dröjsmål som kan reducera det stödbelopp som de har rätt till.

9 Enligt artikel 24 i förordning nr 4253/88 får det finansiella stöd som ERUF beviljat reduceras om det kan konstateras att överträdelser skett vid genomförandet av den åtgärd för vilken stöd har erhållits. Vidare anges att varje belopp som erhållits felaktigt ska återbetalas till kommissionen, samt att dröjsmålsränta ska tas ut på belopp som inte återbetalas.

10 Förordningarna nr 2052/88 och nr 4253/88 har upphävts genom rådets förordning (EG) nr 1260/1999 av den 21 juni 1999 om allmänna bestämmelser för strukturfonderna (EGT L 161, s. 1). I artikel 52.1 i förordning nr 1260/1999 föreskrivs bland annat att förordningen inte ska påverka vare sig fullföljande eller ändring, inklusive helt eller delvis upphävande, av en stödform som kommissionen har godkänt på grundval av förordningarna nr 2052/88 och nr 4253/88.

11 Enligt artikel 6.1 första meningen i förordning nr 4254/88 får kommissionen anförtro åt lämpliga förmedlare/operativa organ att förvalta globalt stöd. I artikel 6.2 i samma förordning anges de närmare reglerna och riktlinjerna för användningen av globalt stöd, vilka ska fastställas genom en överenskommelse som sluts mellan kommissionen och förmedlaren i samråd med den berörda medlemsstaten. Dessa förfaranden ska särskilt ange de åtgärder som ska genomföras, kriterierna för val av stödmottagare, villkor och nivåer för stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden och förfarandet för att övervaka användningen av det globala stödet.

Bakgrund till tvisten

Beslutet att bevilja stöd från gemenskapen

12 Kommissionen har avseende Republiken Portugal genom beslut K(95) 1769 av den 28 juli 1995, som senare ändrats genom besluten K(98) 2796 av den 12 oktober 1998 och K(99) 3694 av den 15 november 1999 (nedan kallat beslutet att bevilja stöd), beviljat ett globalt stöd för lokala investeringar (nedan kallat SGAIA) till förmån för Caixa Geral de Depósitos SA (nedan kallat Caixa), vilket är ett förmedlande organ som förvaltar stödet, för perioden den 1 januari 1994 till den 31 december 1999 för

det prioriterade området ”Stärka den regionala ekonomiska basen” enligt gemenskapens stödram till Portugal. Det stöd som utgick från ERUF i form av SGAIA uppgick till ett belopp på maximalt 25 miljoner euro.

13 SGAIA bestod i en räntesubvention för medelfristiga och långfristiga låneavtal som kommuner ingick för att göra investeringar som medfinansierades i enlighet med de operativa programmen enligt gemenskapens stödram till Portugal för programperioden 1994–1999. Kommissionen betalade ut ett förskott på 20 miljoner euro för denna insats.

14 I artikel 1.2 i beslutet att bevilja stöd anges att villkoren för att bevilja SGAIA ska fastställas genom en överenskommelse som sluts mellan kommissionen och Caixa i samråd med medlemsstaten. Enligt artikel 2.2 i nämnda beslut anges villkoren för att bevilja det finansiella stödet i finansieringsplanen för SGAIA och i överenskommelsen, vilka finns som bilagor till beslutet.

15 Artikel 5 i beslutet att bevilja stöd har följande lydelse:

”Gemenskapsstödet avser de utgifter som är knutna till de verksamheter som omfattas av [SGAIA], som i medlemsstaten omfattas av rättsligt bindande föreskrifter och för vilka nödvändiga finansiella medel särskilt har anslagits fram till senast den 31 december 1999. Utgifterna för dessa åtgärder måste ha uppstått senast den 31 december 2001 för att täckas.”

16 Enligt artikel 7 i beslutet att bevilja stöd måste SGAIA genomföras i enlighet med gemenskapslagstiftningen och i synnerhet artiklarna 6, 30, 48, 52 och 59 i EG-fördraget (nu artiklarna 12 EG, 28 EG, 39 EG, 43 EG och 49 EG i ändrade lydelser), gemenskapsdirektiv som samordnar upphandlingsförfarandena och förordningar om strukturfonderna.

Överenskommelse mellan kommissionen och Caixa

17 Den 15 november 1995 ingick kommissionen och Caixa en överenskommelse (nedan kallad överenskommelsen) som i artikel 1.1 fastställer de villkor för beviljande och användning av SGAIA som kommissionen delegerat till Caixa, i syfte att bidra till de räntesubventioner för medelfristiga och långfristiga lån som Caixa beviljar.

18 I artikel 1.2 i överenskommelsen anges att den gäller fram till den 31 december 1999 för åtagandena, det vill säga för de avtal som ingåtts med stödmottagarna. Enligt samma stycke kan betalningar, avbetalningar och förskott avseende lån göras fram till den 31 december 2001. Vidare måste bokslutet, slutrapporten, slutintyget och ansökan hos kommissionen om betalning av återstående belopp göras senast den 30 juni 2002.

19 I artikel 4.2 i överenskommelsen fastställs att de räntesubventioner som ERUF medfinansierar beviljas för en period om högst åtta år.

20 Artikel 7 i överenskommelsen har rubriken ”Åtaganden och utbetalningar”. Enligt artikel 7.2 måste slutintyget från Caixa för avslutandet av SGAIA, som skjutits fram till den 31 december 2001, innehålla bland annat Caixas ansökan om betalning av återstående belopp till kommissionen och den slutliga attesteringen av utgifterna som beräknats i enlighet med artikel 8.5 i överenskommelsen med en detaljerad redogörelse i en särskild förteckning över de globala stöd som betalats ut till mottagarna fram till den 31 december 2001 och de globala stöd som inte förfallit. Detta stöd ska beräknas och uppdateras per den 31 december 2001 med angivande av de räntor som belöper på beloppen för de låneavtal som faktiskt tillhandahållits inom ramen för SGAIA. Det förutsätts, enligt artikel 7.3 och 7.4, att Caixa för genomförandet av SGAIA öppnar ett särskilt konto där förskotten kan sättas in.

21 I artikel 8 i överenskommelsen anges hur subventionerna ska beräknas. Under förutsättning att alla andra villkor är uppfyllda måste, enligt artikel 8.1 i överenskommelsen, de av kommissionen finansierade räntesubventionerna beviljas under en period som motsvarar högst de åtta första åren som Caixa beviljar lån till stödmottagarna.

22 I artikel 8.5 i överenskommelsen fastställs följande:

”När ett låneavtal ingås ska Caixa göra en preliminär beräkning av det sammanlagda beloppet för de subventioner från ERUF som ska beviljas, vilken kommer att visa subventionernas maximala belopp, i syfte att upprätta den preliminära interna programplaneringen för användningen av [SGAIA]. Subventionerna får inte under några omständigheter redan vara debiterbara i [euro] från det särskilda kontot, och det får inte heller i en attestering till kommissionen anges att subventionerna utgör uppkomna utgifter.

Subventionerna ska slutgiltigt beviljas, omvandlas och debiteras det särskilda konto som avses i artikel 7.4 [i överenskommelsen] i [euro] de dagar då räntorna ska erläggas, beroende på den faktiska användningen av det lån som redan betalats ut, med tillämpning av den månatliga växelkurs som offentliggörs av kommissionen avseende den valutadag som Caixa bokfört […]

Utgifterna för tekniskt stöd debiteras detta konto enligt samma förfarande upp till den fastställda gränsen.

På valutadagen den 31 december 2001, vilken är sista dagen för utbetalning, ska Caixa göra en definitiv beräkning av de belopp som utgör resterande subventioner från ERUF för varje lån, uppdatera det […], omvandla det, samt debitera det från det särskilda kontot i [euro].

Överföringarna i [euro] från det särskilda kontot ska göras med angivande av information som identifierar kontraktet med stödmottagaren, det tekniska stödet, förskotten, räntorna eller en annan tänkbar kontohändelse såsom en återföring eller en korrigering.

De debiteringar som på detta sätt görs av det särskilda kontot i [euro] kan attesteras till kommissionen såsom uppkomna och betalda utgifter för ERUF. Den motsvarande nationella subventionen, som inte framgår av detta konto, beräknas och omvandlas till [euro] den 31 december 2001 för attestering, vilket sker separat och enligt samma förfarande.

Om den subvention från ERUF som debiterats och attesterats av någon anledning inte skulle användas av stödmottagaren – exempelvis om lånet återbetalas i förtid eller vid bristande fullgörelse av kontraktet – åtar sig Caixa att kreditera det särskilda kontot i [euro] med tillämpning av växelkursen för debiteringen i fråga den valutadag då händelsen inträffade och att göra en återbetalning till kommissionen inom sex

månader, även om denna överenskommelse då redan skulle ha upphört att gälla och [SGAIA] skulle ha avslutats.”

23 Enligt artikel 8.6 i överenskommelsen ”kan, fram till den 31 december 2001, endast de subventioner som faktiskt kommer stödmottagarna till godo de dagar då räntorna ska erläggas, attesteras till kommissionen såsom uppkomna utgifter som kan ge upphov till ett nytt förskott och utbetalningen av återstående belopp […] Under halvåret efter den 31 december 2001 ska även en beräkning och uppdatering göras av de resterande framtida subventionerna, och de kan attesteras såsom betalningar, så att kommissionen kan avsluta [SGAIA]. Subventionerna från ERUF ska på detta sätt debiteras det särskilda kontot i [euro].”

24 Av artikel 17.5 i överenskommelsen följer att varje tilläggsavtal eller ändring som görs i förhållande till överenskommelsen eller som hänger samman med den och som parterna på förhand har enats om, ska göras skriftligen och undertecknas av båda parterna.

25 Artikel 18 i överenskommelsen har följande lydelse:

”Parterna är överens om att portugisisk lag är tillämplig på förevarande överenskommelse. De åtar sig dessutom att, i enlighet med artikel [238] EG, hänskjuta alla invändningar eller tvister som uppkommer avseende giltigheten, tolkningen eller genomförandet av förevarande överenskommelse till EG-domstolen.”

Förfarandet för avslutandet av det globala stödet

26 Den 30 juli 2002 översände Caixa, i enlighet med artikel 7.2 i överenskommelsen, nödvändiga handlingar för att avsluta stödet. Caixa ansökte hos kommissionen om utbetalning av det återstående beloppet för SGAIA, vilket enligt Caixa uppgick till 1 992 330,28 euro, och angav summan av icke förfallna subventioner till 8 834 657,94 euro.

27 Kommissionen underrättade Caixa genom en skrivelse av den 23 oktober 2002 om att utbetalningen av det återstående beloppet inte kunde genomföras på grund av problem som den portugisiska finansinspektionen tagit upp.

28 Caixa underrättade kommissionen genom skrivelse av den 27 november 2002 om att den portugisiska finansinspektionen höll på att granska SGAIA och framförde synpunkter på vad kommissionen anfört.

29 Den 7 mars och den 20 oktober 2003 rättade Caixa sin ansökan om att SGAIA skulle avslutas och uppgav därvid för kommissionen att det återstående beloppet för SGAIA uppgick till 1 925 858,61 euro och att summan av icke förfallna subventioner, vilka skulle bäras av ERUF, uppgick till 8 768 186,27 euro.

30 Kommissionen underrättade de portugisiska myndigheterna den 25 maj 2004 om att den inte kunde genomföra betalningen av det återstående beloppet avseende SGAIA. Republiken Portugal svarade genom skrivelse av den 29 juni 2004.

31 Kommissionen uppgav i skrivelse av den 16 december 2004 till de portugisiska myndigheterna att det belopp som skulle återkrävas avseende finansiella stöd från ERUF uppgick till 8 086 424,04 euro.

32 De portugisiska myndigheterna upprepade i skrivelse av den 21 februari 2005 att de inte var överens med kommissionen och bestred riktigheten av det återstående belopp som kommissionen räknat fram.

33 I en skrivelse av den 18 november 2005 till de portugisiska myndigheterna upprepade kommissionen att det belopp som skulle återkrävas avseende SGAIA uppgick till 8 086 424,04 euro och föreslog ett möte med de portugisiska myndigheterna. De sistnämnda svarade genom skrivelse av den 9 januari 2006.

34 Vid ett möte som hölls den 3 maj 2006 deltog företrädare för kommissionen, de portugisiska myndigheterna och Caixa.

Det angripna beslutet

35 Kommissionen fattade den 31 juli 2007 beslutet K(2007) 3772 (nedan kallat det angripna beslutet) om nedsättning av stödet från ERUF avseende SGAIA enligt beslutet att bevilja stöd. Beslutet var riktat till Republiken Portugal.

36 I skälen 3–11 i det angripna beslutet finns utförliga hänvisningar till förfarandet för avslutandet av det finansiella stödet från ERUF (se punkterna 26–34 ovan).

37 I skälen 12–19 i det angripna beslutet analyserar kommissionen beskaffenheten av de påstådda oegentligheter som den hade upptäckt. I skälen 14–16 i beslutet hänvisas till artikel 5 i beslutet att bevilja stöd, samt till artikel 1.2 och 4.2 i överenskommelsen.

38 Av skäl 17 i det angripna beslutet framgår att stödet från ERUF finansierade 82 procent av de totala räntesubventioner som betalades fram till den 31 december 2001, enligt den slutliga utgiftsdeklarationen från Caixa. Detta ansågs strida mot artikel 13.3 i förordning nr 2052/88, enligt vilken gemenskapsstödet inte får överstiga 75 procent av den totala kostnaden.

39 I skäl 18 i det angripna beslutet konstaterar kommissionen att, enligt artikel 21.1 i förordning nr 4253/88, en medlemsstat endast kan erhålla en betalning från kommissionen av stöd från ERUF för uppkomna utgifter. Kommissionen tillägger i samma skäl att en del av räntesubventionerna i detta fall inte skulle betalas förrän efter den 31 december 2001, vilket var sista dagen för utbetalningarna inom ramen för SGAIA, och att nämnda del av utgifterna ännu inte hade uppkommit vid detta datum. För att utgifterna skulle ha uppkommit i sin helhet före nämnda datum, hade medlemsstaten varit tvungen att utföra följande transaktioner före den 31 december 2001:

— insättning på ett särskilt bankkonto av summan av de icke förfallna räntesubventioner vilka beräknats och uppdaterats och vilka ska betalas ut efter den 31 december 2001, eller

— utbetalning av ett belopp motsvarande de räntesubventioner som skulle betalas i framtiden till de slutliga stödmottagarna.

40 Kommissionen hänvisar i skäl 19 i det angripna beslutet till dess vägledande promemoria av den 29 maj 2002 om betalning av subventioner i slutet av programperioden inom ramen för systemen för utlåning till förmånliga villkor (nedan kallat den vägledande promemorian), där det anges att de alternativa förfaranden som nämns i skäl 18 i det angripna beslutet har använts av medlemsstaterna med kommissionens samtycke för perioden 1994 till 1999 och även dessförinnan.

41 I skäl 27 i det angripna beslutet framhåller kommissionen att den inte är skyldig att betala den del av stödet från ERUF som avser de räntesubventioner som inte är förfallna och vilka beräknats och uppdaterats. Kommissionen anser vidare att den totala summan av räntesubventionerna, vilken skulle betalas ut efter den 31 december 2001 och som uppgår till 15 968 612 euro, inte är stödberättigad. Om man räknar med de utgifter som anges i utgiftsdeklarationen och med vad ERUF medgett att stå för enligt dess skrivelse av den 16 december 2004, uppgår summan av det stöd från ERUF som ska återkrävas till 8 086 424,04 euro.

42 Enligt skäl 36 i det angripna beslutet saknas det i överenskommelsen undantag från den allmänna bestämmelsen om sista dagen för utbetalning som är tillämplig på de stödberättigade betalningarna.

43 Kommissionen anger slutligen i skäl 37 i det angripna beslutet att den ”vid avslutandet av […] SGAIA har upptäckt en felaktighet beträffande summan av de utgifter som anges i utgiftsdeklarationen, i enlighet med vad som framgår ovan”.

44 Artikeldelen i det angripna beslutet har följande lydelse:

”*Artikel 1*

Det finansiella stödet från [ERUF], [som beviljats genom] beslut till förmån för [SGAIA], sätts ned med ett belopp på 8 086 424,04 euro. Det belopp på 8 086 424,04 euro som redan har betalats ut ska återbetalas till kommissionen.

Det maximala stödbeloppet från ERUF till förmån för [SGAIA] uppgår till 11 913 575,96 euro.

Artikel 2

Republiken Portugal ska vidta nödvändiga åtgärder för att underrätta de slutliga stödmottagarna om detta beslut.

Artikel 3

Detta beslut riktar sig till Republiken Portugal.”

45 Genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 2 november 2007 väckte Caixa talan angående delvis ogiltigförklaring av det angripna beslutet och ett förpliktande för kommissionen att betala ut det återstående beloppet av SGAIA i enlighet med artikel 238 EG (mål T-401/07).

Förfarandet och parternas yrkanden

46 Republiken Portugal väckte förevarande talan genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 11 oktober 2007.

47 Mot bakgrund av referentens rapport beslutade förstainstansrätten (åttonde avdelningen) att inleda det muntliga förfarandet, och som en processledande åtgärd enligt artikel 64 i förstainstansrättens rättegångsregler ställde den skriftligen frågor till kommissionen, vilka besvarades inom utsatt frist.

48 Ordföranden vid tribunalens åttonde avdelning beslutade den 17 maj 2010 att förena målen T-387/07 och T-401/07 vad gäller det muntliga förfarandet, i enlighet med artikel 50 i rättegångsreglerna.

49 Parterna utvecklade sin talan och svarade på tribunalens muntliga frågor vid förhandlingen den 18 juni 2010.

50 Republiken Portugal har yrkat att tribunalen ska:

— ogiltigförklara artikel 1 i det angripna beslutet, och

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

51 Kommissionen har yrkat att tribunalen ska:

— ogilla talan och förklara att yrkandena i ansökan inte kan riktas mot den, och

— förplikta Republiken Portugal att ersätta rättegångskostnaderna.

Rättslig bedömning

52 Republiken Portugal har åberopat två grunder. Den första avser det angripna beslutets motivering. Den andra rör kommissionens oriktiga påstående om oegentligheter och dess åsidosättande av överenskommelsen.

Den första grunden: Det angripna beslutets otillräckliga motivering

Parternas argument

53 Republiken Portugal har gjort gällande att det angripna beslutet endast innehåller ett skäl, som utvecklas i skäl 37, där kommissionen påstår sig ha upptäckt en oegentlighet vid avslutandet av SGAIA beträffande summan av de utgifter som anges i utgiftsdeklarationen ”i enlighet med vad som framgår ovan”. Den regel som de portugisiska myndigheterna skulle ha brutit mot har inte angetts på ett klart sätt.

54 Enligt Republiken Portugal förefaller den enda oegentlighet som läggs de portugisiska myndigheterna till last vara att de har ansett att utgifter som ”inte är uppkomna” är ”stödberättigade”, i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 21.1 *in fine* i förordning nr 4253/88. I det angripna beslutet grundar sig kommissionens nedsättning av stödet på att de portugisiska myndigheterna har förfarit oegentligt genom att ange icke uppkomna utgifter i ansökan om utbetalning av det återstående beloppet i samband med avslutandet av SGAIA.

55 Med hänsyn till denna oegentlighet är åsidosättandet av artikel 13.3 första stycket i förordning nr 2052/88 endast en följd av den omständigheten att en del av utgifterna i de portugisiska myndigheternas utgiftsdeklaration inte är stödberättigade.

56 Republiken Portugal har därtill gjort gällande att uttrycket oegentlighet, i det sammanhang som det används i det angripna beslutet, inte kan tolkas extensivt och att kommissionen inte kan åberopa ett åsidosättande av bestämmelsen i artikel 13.3 i förordning nr 2052/88 i sitt svaromål, eftersom den bestämmelsen inte har angetts i det angripna beslutet.

57 Kommissionen har bestritt Republiken Portugals argumentation.

Tribunalens bedömning

58 Enligt fast rättspraxis ska den motivering som krävs enligt artikel 253 EG vara anpassad till rättsaktens beskaffenhet. Av motiveringen ska klart och tydligt framgå hur den institution som har antagit rättsakten har resonerat, så att de som berörs därav kan få kännedom om skälen för den vidtagna åtgärden och så att domstolen ges möjlighet att utföra sin prövning. Kravet på motivering ska bedömas med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet, särskilt rättsaktens innehåll, de anförda skälens karaktär och det intresse som de vilka rättsakten är riktad till, eller andra personer som direkt eller personligen berörs av den, kan ha av att få förklaringar. Det krävs dock inte att alla relevanta faktiska och rättsliga omständigheter anges i motiveringen, eftersom bedömningen av om motiveringen av ett beslut uppfyller kraven i artikel 253 EG inte ska ske endast utifrån rättsaktens ordalydelse utan även utifrån sammanhanget och samtliga rättsregler på det ifrågavarande området (domstolens dom av den 14 februari 1990 i mål C-350/88, Delacre m.fl. mot kommissionen, REG 1990, s. I-359, punkterna 15 och 16, av den 2 april 1998 i mål C-367/95 P, kommissionen mot Sytraval och Brink's France, REG 1998, s. I-1719, punkt 63, och förstainstansrättens dom av den 31 maj 2005 i mål T-272/02, Comune di Napoli mot kommissionen, REG 2005, s. II-1849, punkt 71).

59 I enlighet med vad som framgår av punkterna 37–43 ovan har kommissionen i tillräcklig utsträckning analyserat beskaffenheten av den oegentlighet som läggs Republiken Portugal till last i skälen 12–19 i det angripna beslutet, till vilka det hänvisas i skäl 37 i det beslutet.

60 Kommissionen har, närmare bestämt, i skäl 17 i det angripna beslutet anfört att stödet från ERUF finansierade 82 procent av de totala subventionerna, enligt den slutliga utgiftsdeklarationen från Caixa. Kommissionen har i samma skäl angett att detta strider mot artikel 13.3 i förordning nr 2052/88, enligt vilken gemenskapsstödet inte får överstiga 75 procent av den totala kostnaden. I skäl 18 i det angripna beslutet framhåller kommissionen att en del av räntesubventionerna inte skulle betalas förrän efter den 31 december 2001, vilket var sista dagen för utbetalningarna inom ramen för SGAIA, och att nämnda del av utgifterna ännu inte hade ”uppkommit” vid detta datum. Enligt samma punkt kan en medlemsstat, i enlighet med artikel 21.1 i förordning nr 4253/88, endast erhålla en betalning av stöd från ERUF för uppkomna utgifter.

61 Dessutom framgår det av Republiken Portugals argumentation beträffande denna grund att den mycket väl förstod att kommissionen gjorde gällande ett åsidosättande av bestämmelserna i artikel 13.3 i förordning nr 2052/88 och artikel 21.1 i förordning nr 4253/88, eftersom en del av räntesubventionerna ännu inte hade betalats ut per den 31 december 2001 (se punkterna 54 och 55 ovan).

62 Mot denna bakgrund kan talan inte vinna bifall på den första grunden.

Den andra grunden: Kommissionens oriktiga påstående om oegentligheter och dess åsidosättande av överenskommelsen

63 Denna grund består av två delar som avser att kommissionens påstående om oegentligheter är oriktigt, respektive överenskommelsens skiljedomsklausul.

Den andra grundens första del: Kommissionens påstående om oegentligheter är oriktigt

– Parternas argument

64 Republiken Portugal har gjort gällande att överenskommelsen, som finns som bilaga till beslutet att bevilja stöd och på grund därav utgör en del av detsamma, är ett kontrakt som ingåtts mellan kommissionen och Caixa i vilket parterna reglerar enskilda rättsliga situationer som i detta fall har sitt ursprung i tilldelning genom ERUF:s medfinansiering på grundval av beslutet att bevilja stöd. Överenskommelsen, som är en ömsesidig viljeförklaring, har godkänts av kommissionen genom samma administrativa avgörande som beslutet att bevilja stöd utgör.

65 Enligt Republiken Portugal innebär artikel 14.4 i förordning nr 4253/88 att avtalsbestämmelserna i ett kontrakt mellan parterna, som enligt allmänna regler avser en eller flera förpliktelser, ska återspeglas i lydelsen av ett beslut att bevilja stöd som kommissionen fattar. Dessutom ger förordning nr 4253/88 överenskommelsen en rättslig status som kommissionen måste beakta då den fattar sina beslut, i den mån som nämnda

förordning ger avtalsparterna möjlighet att bestämma regler för tillämpningen liksom att eventuellt utforma överenskommelsen på ett särskilt sätt. På så sätt blir det möjligt att föreskriva undantag från de bestämmelser som anges i beslutet, eftersom beslutet skulle syfta till att fastställa villkoren för genomförandet av den tilldelade medfinansieringen och eftersom det skulle ha formulerats av parterna, vilka intar en ledande roll vid tillämpningen av det globala stödet.

66 Republiken Portugal har framhållit att överenskommelsen är det juridiska nyckeldokumentet. Av skäl 36 i det angripna beslutet framgår det att kommissionen ger avtalsparterna möjlighet att eventuellt bestämma en annan sista dag för att besluta om utbetalningarna av SGAIA är stödberättigade.

67 Enligt Republiken Portugal har inte kommissionen beaktat den särskilda karaktär som genomförandet av en medfinansiering av räntesubventioner utgör under ”som längst, de första åtta åren för lånet”, enligt lydelsen i artikel 4.2 i överenskommelsen.

68 Under det administrativa förfarandet har kommissionen påkallat åtgärder för att kontrollera de utgifter som anges i utgiftsdeklarationen, inklusive beräkningen av icke förfallna subventioner, i enlighet med artikel 8.5 i överenskommelsen. För att anpassa SGAIA efter den sista dagen för rätten till stöd, nämligen den 31 december 2001, har kommissionen emellertid bortsett från det särskilda förfarande som föreskrivs i artikel 8.5 i överenskommelsen och som förstärks genom dess artikel 8.6. Nämnda förfarande skulle ha gjort det möjligt att attestera och följaktligen betrakta utgifter avseende räntor, vilka inte betalats ut och som med nödvändighet skulle ha uppkommit inom ramen för SGAIA, som utgifter uppkomna före den sista dagen för rätten till stöd enligt artikel 21.1 i förordning nr 4253/88.

69 SGAIA:s särskilda karaktär följer av den omständigheten att ett lån som beviljats, godkänts och undertecknats av Caixa, till exempel den sista arbetsdagen (den 31 december 1999), kunde omfattas av medfinansieringen av räntesubventionerna under, som längst, de första åtta åren för nämnda lån. Enligt Republiken Portugal borde man följaktligen och med vetskapen om att den sista dagen för rätten till stöd faktiskt skulle infalla endast två år senare, ha hittat en mekanism som möjliggjorde en medfinansiering av subventionerna för de eventuellt återstående sex åren. Vidare borde kommissionen, om den hade velat ändra överenskommelsen, ha handlat i enlighet med vad som föreskrivs i dess artikel 17.5.

70 Republiken Portugal har i sin replik tillagt att kommissionen har de befogenheter som krävs på det avtalsrättsliga området för att anpassa beviljandet av stödet från ERUF till verkligheten och medge särskilda avtalsbestämmelser. Kommissionen borde ha fattat beslutet att bevilja stöd, samtidigt godkänt det särskilda förfarandet och utövat sina förhandlingsbefogenheter med övriga parters samtycke.

71 Enligt Republiken Portugal kan artikel 8.5 och 8.6 i överenskommelsen inte endast anses fastställa regler för att beräkna framtida subventioner. För det första finns det annars inget svar på varför en sådan regel finns i överenskommelsen. För det andra följer reglerna i artikel 8.5 och 8.6 i överenskommelsen efter bestämmelserna i artikel 7 i överenskommelsen med rubriken ”Åtaganden och utbetalningar”, där det i artikel 7.2 föreskrivs vilka förfaranden som ska genomföras och vilka handlingar som ska tillhandahållas vid avslutandet av SGAIA då ansökan om utbetalning av det återstående beloppet görs. I artikel 7.2 stadgas kravet på ett slutintyg som bland annat ska innefatta de globala stöd som inte förfallit, vilka ska beräknas och uppdateras per den 31 december 2001, de räntor som belöper på de belopp som har avbetalats och det återstående belopp som ska betalas. För att erhålla det totala slutbeloppet föreskrivs att endast förskotten från kommissionen och de resterande räntorna ska räknas bort. Enligt Republiken Portugal är syftet med artiklarna 7.2, 8.5 och 8.6 i överenskommelsen att inkludera icke förfallna framtida räntesubventioner i utbetalningen av det återstående beloppet.

72 Kommissionens förslag att fram till den 31 december 2001 i form av ett förskott till de slutliga stödmottagarna betala ett belopp som motsvarar de subventioner som de skulle ha rätt till enligt låneavtalen strider mot principerna om genomförandet av de offentliga utgifterna och principerna för offentlig finansrätt. Det skulle vidare kunna utgöra en obehörig vinst till förmån för kommunerna. Detta förslag är inte godtagbart, eftersom det förutsätter en nationell motprestation och inte utbetalningar med gemenskapsbudgetens medel. Förslaget är i själva verket endast en fiktion.

73 Insättningen av den nationella motprestationen på ett särskilt konto skulle endast simulera den faktiska utbetalningen och skulle inte säkerställa att de utgifter som skulle genomföras inom en överskådlig, men för de flesta utgifter avlägsen, framtid faktiskt genomfördes. Det skulle vara fråga om en fiktion, eftersom det belopp som motsvarar de icke förfallna subventionerna och som debiteras ett särskilt konto fortfarande skulle stå till förfogande för Republiken Portugal och Caixa.

74 Enligt Republiken Portugal var det omöjligt för den att genomföra en engångsbetalning av den totala nationella motprestationen för tiden fram till och med 2007. Genomförandet av utgiften skulle vara beroende av att den togs upp i budgeten. Republiken Portugal skulle inte kunna utföra en betalning om den inte vederbörligen hade planerats in i den erforderliga budgeten. Budgeten utarbetas endast på årsbasis. Republiken Portugal skulle endast på årsbasis ha kunnat planera i budgeten för utgifter avseende subventioner som ännu inte var förfallna. Kommissionens förslag skulle ha tvingat de portugisiska myndigheterna att agera *contra legem*. Enligt Republiken Portugal föreskrivs emellertid i överenskommelsen, för att lösa sådana situationer, att portugisisk rätt ska tillämpas subsidiärt.

75 Kommissionen har bestritt Republiken Portugals argumentation.

– Tribunalens bedömning

76 Det framgår av handlingarna i målet att Caixa, genom skrivelse av den 30 juli 2002, som ändrats genom skrivelse av den 7 mars och bytts ut genom skrivelse av den 20 oktober 2003, skickade slutintyget för avslutandet av SGAIA till kommissionen (se punkterna 26–29 ovan). Intyget innehöll en ansökan om utbetalning av återstående belopp av SGAIA och slutintyget för utgifterna. I intyget angavs bland annat de globala stöd som betalats ut till mottagarna fram till den 31 december 2001 och de globala stöd som inte hade förfallit, vilka hade beräknats och uppdaterats per den 31 december 2001 med angivande av de räntor som belöpt på belopp som avbetalats på de lån som getts enligt SGAIA.

77 I det angripna beslutet angav kommissionen att det finansiella stödet från ERUF endast kunde erhållas för de utgifter som uppkommit per den 31 december 2001, vilket var sista dagen för utbetalningarna inom ramen för SGAIA enligt artikel 5 i beslutet att bevilja stöd. Kommissionen reducerade följaktligen det finansiella stödet från ERUF beträffande SGAIA genom att undanta de belopp avseende räntesubventioner som skulle erläggas efter den 31 december 2001 från gemenskapsfinansiering. Härvid grundade kommissionen i huvudsak sin bedömning på artikel 21.1 i förordning nr 4253/88 och anförde att dessa subventioner inte utgjorde utgifter som uppkommit per den sista dag som anges i artikel 5 i beslutet att bevilja stöd, då utgifterna skulle ha uppstått för att kommissionen skulle täcka dem.

78 Republiken Portugal har ifrågasatt denna ståndpunkt framför allt med stöd av överenskommelsen. Den har gjort gällande att det i överenskommelsen föreskrivs ett särskilt förfarande som gör det möjligt att inkludera även de räntesubventioner som skulle betalas ut efter den 31 december 2001.

79 Det ska således prövas huruvida det finansiella stödet från ERUF, enligt de gemenskapsbestämmelser som är tillämpliga i förevarande fall eller enligt överenskommelsen, även borde omfatta de räntesubventioner som skulle betalas ut efter den 31 december 2001.

80 Det kan inledningsvis konstateras vad beträffar den normhierarki som gäller för rättsreglerna i fråga, vilken i enlighet med legalitetsprincipen måste respekteras, att de relevanta gemenskapsförordningarna har företräde framför kommissionens beslut och överenskommelsen. I ingressen till överenskommelsen anges i detta avseende att den har ingåtts med stöd av beslutet att bevilja stöd, vilket fattades i enlighet med förordningarna nr 2052/88 och nr 4253/88. Dessutom anges i artikel 7 i beslutet att bevilja stöd att SGAIA ska genomföras i enlighet med gemenskapslagstiftningen. I beslutet att bevilja stöd fastställs förhållandena mellan kommissionen och Republiken Portugal i fråga om genomförandet av SGAIA, medan artikel 1.1 i överenskommelsen, som ingåtts mellan kommissionen och Caixa och vilken finns som bilaga till beslutet att bevilja stöd, reglerar villkoren för beviljandet och användningen av SGAIA i enlighet med artikel 6.2 i förordning nr 4254/88.

81 Av det anförda följer att den överenskommelse som ingåtts mellan kommissionen och Caixa, i egenskap av förmedlare, i samråd med Republiken Portugal, inte ska tolkas på så sätt att den strider mot gemenskapsbestämmelserna för SGAIA. Överenskommelsen kan dock i förevarande fall utgöra ett tolkningsstöd vid tillämpningen av dessa bestämmelser.

82 Vad, för det första, beträffar artikel 21.1 i förordning nr 4253/88, vilken är den bestämmelse som kommissionen har åberopat i första hand, för att utesluta de räntesubventioner som skulle betalas ut efter den 31 december 2001, framgår det klart av dess lydelse att betalningar av finansiellt stöd endast får avse uppkomna utgifter. Härvid kan konstateras att i fråga om globalt stöd kan uttrycket ”uppkomna utgifter” definieras

i särskilda gemenskapsbestämmelser för strukturfonderna (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 8 juli 2008 i mål T-176/06, Sviluppo Italia Basilicata mot kommissionen, ej publicerad i rättsfallssamlingen, punkterna 9–12, 51 och 52). Det ska därför undersökas vilka särskilda villkor i det aktuella systemet för räntesubventioner som måste vara uppfyllda för att räntesubventioner ska anses utgöra uppkomna utgifter.

83 Det kan i detta hänseende påpekas att i ett sådant system betalar förmedlaren ut ett lån med förmånliga villkor till den slutliga stödmottagaren. Räntesubventionerna utgörs av skillnaden mellan de marknadsmässiga räntorna och de räntor som betalas av de slutliga stödmottagarna. Således uppkommer räntesubventionerna när räntorna förfaller till betalning, vilket kan pågå under flera år. Räntesubventionerna följer på detta sätt de slutliga stödmottagarnas räntebetalningar under lånets löptid. Det finns således ännu inte några uppkomna utgifter avseende räntesubventionerna när låneavtalen ingås. Vid denna tidpunkt finns det endast förpliktelser mellan parterna till låneavtalet, och dessa förpliktelser måste skiljas från de utgifter som uppkommer vid uppfyllandet av dessa förpliktelser. Mot bakgrund av endast artikel 21.1 i förordning nr 4253/88 kan räntesubventionerna därför betraktas som uppkomna utgifter vid den tidpunkt då de motsvarande räntorna betalas.

84 Vad, för det andra, rör beslutet att bevilja stöd, anges i artikel 5 första meningen att gemenskapsstödet avser de utgifter som är knutna till de verksamheter som omfattas av SGAIA, som i medlemsstaten omfattas av föreskrifter som är rättsligt bindande och för vilka nödvändiga finansiella medel särskilt har anslagits fram till senast den

31 december 1999. Enligt den andra meningen måste utgifterna för dessa åtgärder ha uppstått senast den 31 december 2001 för att täckas.

85 I artikel 5 i beslutet att bevilja stöd görs det således en åtskillnad mellan rättsligt bindande föreskrifter i medlemsstaten, anslag av finansiella medel och täckandet av utgifterna.

86 Vad beträffar de rättsligt bindande föreskrifterna, är det utrett att dessa motsvarar de låneavtal som ingåtts mellan Caixa och de slutliga stödmottagarna. När det gäller anslag av finansiella medel, är det utrett att det handlar om det av kommissionen förutsedda anslaget beträffande låneavtalen.

87 När det slutligen gäller täckandet av utgifterna för åtgärderna, kan det påpekas att det i artikel 5 första meningen i beslutet att bevilja stöd anges vilka låneavtal som kommissionen medgett får omfattas av gemenskapsstödet fram till den 31 december 1999. I andra meningen i nämnda artikel fanns det således anledning att ange vilken den sista dagen var för att utgifterna för låneavtalen skulle täckas. Det kan härvid framhållas att uttrycket ”täcka” inte endast innebär det faktiska övertagandet av ansvaret för de aktuella utgifterna. Detta ansvar följer redan av låneavtalen, vilka godkänts fram till den 31 december 1999 och vilka omnämns i artikel 5 första meningen i beslutet att bevilja stöd. Täckandet av utgifterna avser således inte det ansvar som följer av låneavtalen, utan de utgifter som uppkommer till följd av dessa avtal. Det är följaktligen fråga om räntesubventioner som uppkommer vid den tidpunkt då de slutliga stödmottagarna betalar räntorna. I artikel 5 andra meningen i beslutet att bevilja stöd har därför den sista dagen för uppkomna utgifter avseende räntesubventionerna för de låneavtal som kommissionen har godkänt, fastställts till den 31 december 2001.

88 Därav följer, med förbehåll för en prövning av överenskommelsen, att enbart på grundval av bestämmelserna i artikel 21.1 i förordning nr 4253/88 och artikel 5 i beslutet att bevilja stöd, tycks de räntesubventioner som betalas ut efter den 31 december 2001 inte utgöra uppkomna utgifter.

89 Vad, för det tredje, avser överenskommelsen ska det prövas huruvida tillämpningen av denna, enligt relevanta gemenskapsbestämmelser och beslutet att bevilja stöd, kan leda till att även de räntesubventioner som skulle betalas ut efter den 31 december 2001 omfattas, såsom Republiken Portugal har gjort gällande.

90 I artiklarna 4.2 och 8.1 i överenskommelsen föreskrevs att de räntesubventioner som ERUF medfinansierade kunde beviljas för en period om högst åtta år. Härvid kan påpekas att SGAIA beviljades för perioden den 1 januari 1994 till den 31 december 1999, enligt artikel 1.1 i beslutet att bevilja stöd, vilken återges i artikel 1.1 i överenskommelsen. Det framgår dessutom av artikel 5 första meningen i beslutet att bevilja stöd och artikel 1.2 första meningen i överenskommelsen att kommissionen fram till den 31 december 1999 kunde godkänna de låneavtal som ingåtts mellan Caixa och de slutliga stödmottagarna och som föll inom överenskommelsens tillämpningsområde. Därav följer att dessa låneavtal kunde ingås fram till den 31 december 1999 med en möjlig giltighetstid fram till den 31 december 2007. Med hänsyn till att den sista dagen för att utgifterna skulle täckas var den 31 december 2001 enligt artikel 5 andra meningen i beslutet att bevilja stöd, det vill säga åtta år efter den första möjliga tidpunkten för att ingå ett låneavtal, är det sannolikt att åtskilliga låneavtal, för vilka medgivanden fanns fram till den 31 december 1999, fortfarande löpte efter den 31 december 2001.

91 Enligt artikel 7.2 i överenskommelsen skulle det slutintyg som Caixa skulle tillhandahålla kommissionen, vilket skjutits fram till den 31 december 2001, innehålla ansökan om utbetalning av återstående belopp och den slutliga attesteringen av utgifterna,

vilka beräknats i enlighet med artikel 8.5 i överenskommelsen, det vill säga i detta fall de subventioner som betalats ut till mottagarna fram till den 31 december 2001 och de subventioner som förfaller senare, beräknade och uppdaterade per den 31 december 2001 med angivande av de räntor som belöper på de lånebelopp som betalats av.

92 I artikel 8.5 fjärde stycket i överenskommelsen anges att Caixa, på valutadagen den 31 december 2001 vilken är sista dagen för utbetalning, skulle göra en definitiv beräkning av de belopp som utgör resterande subventioner från ERUF för varje lån, uppdatera det, omvandla det, samt debitera det från det särskilda kontot. Enligt sjätte stycket i nämnda artikel kunde de debiteringar som på detta sätt gjordes från det särskilda kontot, attesteras till kommissionen såsom uppkomna och betalda utgifter inom ramen för stödet från ERUF.

93 Enligt artikel 8.6 i överenskommelsen kunde, fram till den 31 december 2001, endast de subventioner som faktiskt kom stödmottagarna till godo de dagar då räntorna skulle betalas, attesteras till kommissionen såsom uppkomna utgifter som kunde ge upphov till ett nytt förskott och utbetalning av återstående belopp. Under halvåret efter den 31 december 2001 skulle även en beräkning och uppdatering göras av de resterande framtida subventionerna vilka kunde attesteras såsom betalningar, så att kommissionen kunde avsluta SGAIA. Subventionerna från ERUF skulle på detta sätt debiteras det särskilda kontot.

94 Det kan således konstateras att det i bestämmelserna i artikel 8.5 och 8.6 i överenskommelsen föreskrevs ett särskilt system som innebar att de räntesubventioner som skulle betalas ut efter den 31 december 2001 i princip också kunde vara stödberättigade inom ramen för SGAIA. Dessa bestämmelser omfattade dels de räntesubventioner som faktiskt kom de slutliga stödmottagarna till godo fram till den 31 december 2001, dels de subventioner som skulle betalas ut efter den 31 december 2001, vilka skulle beräknas och uppdateras per den 30 juni 2002. Båda posterna skulle även inkluderas

i det slutintyg som Caixa skulle tillhandahålla kommissionen före den 30 juni 2002, och på detta sätt debiteras det särskilda kontot.

95 Mot bakgrund av bestämmelserna i artikel 21.1 i förordning nr 4253/88 och artikel 5 i beslutet att bevilja stöd var emellertid de åtgärder som vidtogs av Caixa och Republiken Portugal i förevarande fall på grundval av detta särskilda system inte tillräckliga för att uppfylla de villkor som föreskrivs i dessa bestämmelser. Detta medförde att de räntesubventioner som skulle betalas ut efter den 31 december 2001 inte kan anses utgöra uppkomna utgifter vid nämnda datum.

96 Det är utrett att de subventioner som skulle betalas ut efter den 31 december 2001 i detta fall beräknades och uppdaterades per den 30 juni 2002. De inkluderades även i det slutintyg som tillhandahölls kommissionen. Caixa och Republiken Portugal vidtog dock ingen annan åtgärd beträffande dessa räntesubventioner fram till den 31 december 2001 för att uppfylla de villkor som föreskrivs i artikel 21.1 i förordning nr 4253/88 och artikel 5 i beslutet att bevilja stöd, i enlighet med vad Caixa har vitsordat vid förhandlingen. I synnerhet debiterades inte räntesubventionerna det särskilda kontot.

97 Därav följer att Republiken Portugal betraktade de räntesubventioner som skulle betalas ut efter den 31 december 2001 som stödberättigade utgifter inom ramen för SGAIA, enbart på grundval av den omständigheten att det fanns ekonomiska förpliktelser som följde av låneavtalen som ingåtts mellan Caixa och de slutliga stödmottagarna.

98 Såsom redan har konstaterats inom ramen för prövningen av artikel 21.1 i förordning nr 4253/88, när det gäller uppfyllandet av de krav som ställs genom uttrycket

”uppkomna utgifter”, räcker det emellertid inte att det fanns ekonomiska förpliktelser som följde av de låneavtal som ingåtts mellan Caixa och de slutliga stödmottagarna för att betrakta de räntesubventioner som skulle betalas ut efter den 31 december 2001 som uppkomna utgifter (se punkt 82 ovan). På samma sätt följer det av prövningen av artikel 5 i beslutet att bevilja stöd att täckandet av utgifterna inte gäller det ansvar som Caixa åtagit sig på grund av låneavtalen i förhållande till de slutliga stödmottagarna (se punkt 87 ovan).

99 Det kan härvid påpekas att det även framgår av artikel 8.5 första stycket i överenskommelsen att enbart den omständigheten att det fanns ekonomiska förpliktelser som följde av låneavtalen, inte är tillräckligt för att betrakta räntesubventioner som uppkomna utgifter. I denna bestämmelse anges nämligen endast att Caixa, när ett låneavtal fullgjordes, skulle göra en preliminär beräkning av det sammanlagda beloppet för de räntesubventioner som skulle beviljas, vilka inte fick debiteras det särskilda kontot, och inte heller attesteras som uppkomna utgifter. Därav följer att parterna i överenskommelsen var överens om att inte enbart det förhållandet att det fanns ekonomiska förpliktelser avseende räntesubventioner när låneavtalet genomfördes, medför att de räntesubventioner, som skulle betalas ut senare, skulle anses utgöra uppkomna utgifter.

100 Det som konstaterats i punkterna 98 och 99 ovan bekräftas genom artikel 8.5 sjätte stycket i överenskommelsen, där det anges att överföringarna från det särskilda kontot skulle göras med angivande av information som identifierar bland annat alla tänkbara kontohändelser. I denna bestämmelse framhålls således att överföringarna från det särskilda kontot skulle utgöra berättigade kontohändelser. Av detta följer att debiteringen från det särskilda kontot av de räntesubventioner som skulle betalas ut efter den 31 december 2001 – vilken inte hade gjorts vid den tidpunkten – skulle ha behövt grundas på en kontohändelse som genomfördes nämnda datum. Endast den omständigheten att det fanns ekonomiska förpliktelser som följde av låneavtalen skulle således inte berättiga en sådan debitering.

101 Slutsatsen att det inte är tillräckligt att de räntesubventioner som skulle betalas ut efter den 31 december 2001 beräknades, uppdaterades och inkluderades i slutintyget, för att de ska anses utgöra uppkomna utgifter, motsägs dessutom inte av artikel 8.6 i överenskommelsen. Av denna bestämmelse följer nämligen inte att de räntesubventioner som skulle betalas efter den 31 december 2001 med nödvändighet betraktades som utbetalningar. Räntesubventionerna kunde däremot, enligt denna bestämmelse, attesteras såsom betalningar, vilket inte utesluter kravet på att andra villkor ska vara uppfyllda. I bestämmelsen anges även att räntesubventionerna skulle debiteras det särskilda kontot, vilket enligt artikel 8.5 femte stycket i överenskommelsen skulle ha krävt kontohändelser som berättigade överföringarna från nämnda konto (se punkt 100 ovan).

102 Härvid kan dessutom konstateras att överenskommelsen, enligt dess artikel 1.2, endast skulle gälla för låneavtal fram till den 31 december 1999 och att betalningar, avbetalningar och förskott avseende lån kunde göras fram till den 31 december 2001. Det skulle svårligen kunna tänkas att gemenskapsstödet skulle fortsätta att utgå fram till den 31 december 2007, det vill säga under lång tid efter utgången av giltighetstiden för den överenskommelse som ingåtts mellan kommissionen och Caixa, i samråd med Republiken Portugal, för att fastställa villkoren för att bevilja stödet, och efter det att Caixa lämnat redogörelsen för sina utgifter (se, för ett liknande resonemang, domen det ovan i punkt 82 nämnda målet Sviluppo Italia Basilicata mot kommissionen, punkt 49).

103 Av överenskommelsen framgår snarare att den endast undantagsvis reglerar omständigheter som inträffar efter dess giltighetstid och efter det att SGAIA avslutats. I artikel 8.5 sjunde stycket i överenskommelsen föreskrivs nämligen att det åligger Caixa, beträffande fall då den subvention från ERUF som debiterats och attesterats av någon anledning inte skulle användas av stödmottagaren, att kreditera det särskilda kontot och att göra en återbetalning till kommissionen ”även om denna överenskommelse då redan skulle ha upphört att gälla och [SGAIA] skulle ha avslutats”.

104 Enligt kommissionen skulle de alternativa förfaranden som nämns i skäl 18 i det angripna beslutet ha gjort det möjligt att täcka de räntesubventioner som skulle erläggas efter den 31 december 2001. Dessa förfaranden bestod i en insättning på ett särskilt bankkonto av summan av de räntesubventioner som inte var förfallna, vilka beräknats och uppdaterats och som skulle betalas ut efter den 31 december 2001, eller en utbetalning av ett belopp motsvarande de räntesubventioner som skulle betalas i framtiden till de slutliga stödmottagarna.

105 Det saknas skäl för tribunalen att pröva huruvida vidtagandet av åtgärder enligt något av dessa alternativa förfaranden är tillräckligt, eftersom det följer av det anförda att de åtgärder som vidtogs av Republiken Portugal och Caixa inte var tillräckliga för att uppfylla de villkor som föreskrivs i artikel 21.1 i förordning nr 4253/88 och i artikel 5 i beslutet att bevilja stöd.

106 Det ska slutligen påpekas att den omständigheten att kommissionen under genomförandet av stödet har underlåtit att invända mot de oegentligheter som anges i det angripna beslutet – under antagande att den upptäckt dem – inte påverkar det angripna beslutets lagenlighet, även om kommissionen mot bakgrund av partnerskapssystemet, som ligger till grund för förordning nr 4253/88, ska underrätta de behöriga myndigheterna när den upptäcker oegentligheter (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 25 mars 2010 i mål C-414/08 P, Sviluppo Italia Basilicata mot kommissionen, REU 2010, s. I-2559, punkterna 102 och 103).

107 Mot bakgrund av vad som anförts ovan, kan talan inte bifallas på den första delen av denna grund.

Den andra grundens andra del: Skiljedomsklausulen i överenskommelsen

– Parternas argument

108 Republiken Portugal har gjort gällande att överenskommelsens skiljedomsklausul, med stöd av vilken parterna ska vända sig till domstolen i enlighet med artikel 238 EG, borde ha utnyttjats av kommissionen när den ansåg att Caixa hade begått oegentligheter vid genomförandet av överenskommelsen.

109 Republiken Portugal har i sin replik tillagt att påståendet om att den inte är avtalspart i överenskommelsen inte kan godtas, eftersom bestämmelserna i överenskommelsen har godkänts i samråd med medlemsstaten inom ramen för partnerskapet.

110 Den omständigheten att kommissionen uteslöt faktiska utgifter avseende de räntor som inte var förfallna, utan att göra gällande att överenskommelsen inte hade följts, har lett till en tvist angående tolkningen av avtalsbestämmelserna.

111 Kommissionen har bestritt Republiken Portugals argumentation.

– Tribunalens bedömning

112 Republiken Portugal grundar sin argumentation på skiljedomsklausulen i artikel 18 i överenskommelsen, som ingåtts mellan Caixa och kommissionen i samråd med Republiken Portugal.

113 I andra meningen i artikel 18 anges att parterna i överenskommelsen åtar sig, i enlighet med artikel 238 EG, att hänskjuta alla invändningar eller tvister som uppkommer avseende giltigheten, tolkningen eller genomförandet av förevarande överenskommelse till gemenskapsdomstolen (se punkt 25 ovan).

114 Det ska inledningsvis påpekas att det av lydelsen av nämnda avtalsbestämmelse följer att Caixa och kommissionen måste ställas mot varandra med anledning av en invändning eller tvist som faller inom dess tillämpningsområde, eftersom de är parter i överenskommelsen. Då Republiken Portugal inte är part i överenskommelsen kan den följaktligen inte åberopa den omständigheten att kommissionen inte har gjort ett hänskjutande till gemenskapsdomstolen i enlighet med skiljedomsklausulen.

115 Dessutom faller inte denna tvist inom tillämpningsområdet för skiljedomsklausulen. Av artiklarna 20.1 och 21.1 i förordning nr 4253/88 följer att betalningar av finansiellt stöd ska ske i enlighet med motsvarande budgetåtaganden som görs på grundval av beslutet om godkännande av den berörda åtgärden. Eftersom stödbeloppet i fråga följer av beslutet att bevilja stöd, kan inte överenskommelsen, som enligt artikel 6.2 i förordning nr 4254/88 syftar till att fastställa regler och riktlinjer för stödets användning, ge upphov till en ekonomisk förpliktelse för gemenskapen (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 27 juni 2007 i mål T-65/04,

Nuova Gela Sviluppo mot kommissionen, ej publicerad i rättsfallssamlingen, punkterna 104 och 105).

116 Mot bakgrund av vad som anförts ovan, kan talan inte bifallas på den andra delen av denna grund och följaktligen inte på någon del av den andra grunden. Talan ogillas således i sin helhet.

Rättegångskostnader

117 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att Republiken Portugal ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom Republiken Portugal har tappat målet, ska den förpliktas att bära sin rättegångskostnad och ersätta kommissionens rättegångskostnad.

Mot denna bakgrund beslutar

TRIBUNALEN (åttonde avdelningen)

följande:

1) Talan ogillas.

2) Republiken Portugal ska bära sina rättegångskostnader och ersätta Europeiska kommissionens rättegångskostnader.

Martins Ribeiro Papasavvas Dittrich

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 3 mars 2011.

Underskrifter